

โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์
กรุงเทพมหานคร

๒๕๖๑ สำนักงานบุคลากร
สำนักงานบุคลากร
รับที่ ๙๐๙๓ วันที่ ๒๖ ตค ๒๕๖๑
เวลา ๑๖.๔๐
บันทึกข้อความ
เวลา ๑๐.๓๐
วันที่ ๒๖ ตค ๒๕๖๑

ส่วนราชการ โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ (ฝ่ายบริการให้เช่าและจัดซื้อ) ไม่ทราบ ดังต่อไปนี้ ตามที่ได้แจ้งไว้ในหนังสือที่ ๑๗๐๗๗/กท ๑๖๐๑/๑๐๙๗๗

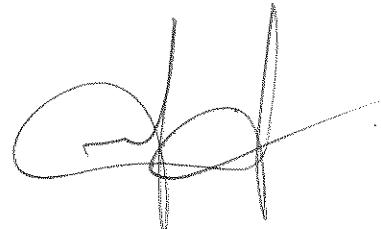
เรื่อง ขอส่งรายงานผลการเข้ารับการอบรม วันที่ ๒๖ ตค ๒๕๖๑ ณ พบ.

เรียน ผู้อำนวยการสำนักการแพทย์

ตามหนังสือด่วนที่สุด ที่ กท ๑๖๐๑/๑๖๓ ลงวันที่ ๑๖ มีนาคม ๒๕๖๔ ปลัดกรุงเทพมหานคร อนุมัติให้ นายธนพงษ์ พิมพ์ภิรมย์ ตำแหน่ง พยาบาลวิชาชีพปฏิบัติการ สังกัดฝ่ายการพยาบาล เข้ารับการฝึกอบรม หลักสูตรการพยาบาลเฉพาะทาง สาขาวิชาพยาบาลเวชปฏิบัติการบำบัดทดแทนไต (การฟอกเลือดด้วยเครื่องไตเทียม) รุ่นที่ ๑๓ ใช้เวลาการอบรม ๑๘๓ วัน ระหว่างวันที่ ๑ เมษายน - ๓๐ กันยายน ๒๕๖๔ ณ หน่วยวิชาโรคติดเชื้อ ภาควิชาอายุรศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์ คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ และโรงพยาบาลมหาraz-นครเชียงใหม่ หรือโรงพยาบาลที่มีหน่วยไตเทียม ที่ผ่านเกณฑ์ตามที่ผู้จัดการฝึกอบรมกำหนด นั้น

โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ ขอส่งรายงานผลการเข้ารับการอบรมฯ ดังกล่าว จำนวน ๑ ชุด จำนวน ๑ ฉบับ ตามเอกสารแนบท้าย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

(นายเกรียงไกร ศรีจิตร์มณีกุล)
ผู้อำนวยการโรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์

- กสุจุลงานพัฒนาวิชาการ
 กสุจุลงานพัฒนาการบริหาร

(นางรัตนา มนวนะเดียว) ๒๖๐๙
นักวิชาการสาธารณสุขชำนาญการพิเศษ
กสุจุลงานพัฒนาวิชาการ สำนักพัฒนาบุคลากร
รักษากำลังคนและยกระดับมาตรฐานการแพทย์ สำนักงานพัฒนาบุคลากร

แบบรายงานผลการฝึกอบรมฯในประเทศ ในหลักสูตรที่หน่วยงานภายนอกเป็นผู้จัด

ตามหนังสืออนุมัติที่ กท ๐๔๐/ ๒๒๓ ลงวันที่ ๑๖ มกราคม ๒๕๖๔

ชื่อข้าพเจ้า (ชื่อ - สกุล) นายชนกนพ นามสกุล พิมพ์รัตน์
ตำแหน่ง พยาบาลวิชาชีพปฏิบัติการ
กอง กพ. บริษัทกรุงเทพฯ เทศบาล กรุงเทพฯ

ได้รับอนุมัติให้ไป (ฝึกอบรม/ประชุม/ดูงาน/ปฏิบัติการวิจัย) ในประเทศไทย หลักสูตร ภารพยาบาล เด็ก/ห้องสูง
(เพื่อพัฒนาศักยภาพด้วยตนเอง)
กรุงเทพฯ ระหว่างวันที่ ๑ พฤษภาคม ๒๕๖๔ ~ ๓๐ กันยายน ๒๕๖๔

ณ กองพยาบาลศูนย์ฯ มหาวิทยาลัยปทุมธานี เปิดค่าใช้จ่ายทั้งสิ้น ๖๐,๐๐๐ บาท

ขอนี้ได้เสร็จสิ้นการฝึกอบรมฯ แล้ว จึงขอรายงานผลการฝึกอบรมฯ ในหัวข้อต่อไปนี้

๑. เนื้อหา ความรู้ ทักษะ ที่ได้เรียนรู้จากการฝึกอบรมฯ
๒. การนำมาใช้ประโยชน์ในงานของหน่วยงาน/ข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนางาน
๓. ความคิดเห็นต่อหลักสูตรการฝึกอบรมฯ ดังกล่าว (เช่น เนื้อหา/ความคุ้มค่า/วิทยากร/การจัดหลักสูตร เป็นต้น)

(กรุณาแนบเอกสารที่มีเนื้อหาครบถ้วนตามหัวข้อข้างต้น)

ลงชื่อ ..... ผู้รายงาน
(นายชนกนพ พิมพ์รัตน์)

รายงานการศึกษา ฝึกอบรม ประชุม ดูงาน สัมมนา ปฏิบัติการวิจัย ในประเทศ และต่างประเทศ
(ระยะเวลาไม่เกิน ๙๐ วัน และ ระยะเวลาตั้งแต่ ๙๐ วันขึ้นไป)

ส่วนที่ ๑ ข้อมูลทั่วไป

- ๑.๑ ชื่อ – นายธนพงษ์ พิมพรกิริมย์
อายุ ๒๗ ปี การศึกษา พยาบาลศาสตรบัณฑิต
ความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านการพยาบาล สาขาวิชาการพยาบาลเวชปฏิบัติการบำบัดทดแทน
ไต (การฟอกเลือดด้วยเครื่องไตเทียม)
- ๑.๒ ตำแหน่งพยาบาลวิชาชีพระดับปฏิบัติการ
หน้าที่ความรับผิดชอบ พยาบาลวิชาชีพปฏิบัติการ ปฏิบัติงานประจำการ ณ หน่วยไต
เทียมให้การดูแลผู้ป่วยที่มีภาวะไตวายเฉียบพลัน (Acute Kidney Injury) และไตวาย
เรื้อรังระยะสุดท้าย (End Stage Renal Disease) ที่ต้องได้รับการบำบัดทดแทนโดย
วิธีการฟอกเลือดด้วยเครื่องไตเทียม (Hemodialysis) ทั้งแบบผู้ป่วยในและผู้ป่วยนอก
และปฏิบัติงานด้านการพยาบาลตามกระบวนการพยาบาล สอนและให้คำปรึกษาแก่
ผู้ป่วยที่มีภาวะไตวายเรื้อรัง (Chronic Kidney Disease) และญาติที่มารับบริการ
ส่งเสริมสุขภาพ ตลอดการเสื่อมของไต
- ๑.๓ ชื่อเรื่อง/หลักสูตร การพยาบาลเฉพาะทาง สาขาวิชาการพยาบาลเวชปฏิบัติการบำบัด
ทดแทนไต (การฟอกเลือดด้วยเครื่องไตเทียม)
(Program of Nurse Practitioner in Renal Replacement Therapy : Hemodialysis)
เพื่อ ศึกษา ฝึกอบรม ประชุม ดูงาน สัมมนา ปฏิบัติงานวิจัย
งบประมาณ เงินงบประมาณกรุงเทพมหานคร เงินบำรุงโรงพยาบาล
 ทุนส่วนตัว
- จำนวนเงิน ๖๐,๐๐๐ บาท (เงินงบประมาณ ๔๐,๐๐๐ บาท, เงินบำรุงโรงพยาบาล ๒๐,๐๐๐ บาท)
ระหว่างวันที่ ๑ วันที่ ๑ เมษายน ๒๕๖๔ - ๓๐ กันยายน ๒๕๖๔
- สถานที่ หน่วยวิชาโรคต่ำ ภาควิชาอายุรศาสตร์ โรงพยาบาลมหาชนกรุงเทพฯ เชียงใหม่
คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ จ.เชียงใหม่
คณบุณ/คุณบัตรที่ได้รับ ประกาศนียบัตรการพยาบาลเฉพาะทาง สาขาวิชาการพยาบาลเวช
ปฏิบัติการบำบัดทดแทนไต (การฟอกเลือดด้วยเครื่องไตเทียม)
(Program of Nurse Practitioner in Renal Replacement Therapy : Hemodialysis)

ส่วนที่ ๒ ข้อมูล...

ส่วนที่ ๒ ข้อมูลที่ได้รับจากการศึกษา ฝึกอบรม ประชุม คุยงาน สมมนา ปฏิบัติการวิจัย

๒.๑.วัตถุประสงค์

๒.๑.๑. เพื่อให้ผู้เข้าอบรมมีความรู้ความเข้าใจในนโยบายและระบบบริการสุขภาพที่เกี่ยวข้องกับการบำบัดทดแทนได้

๒.๑.๒. มีเพื่อให้ผู้เข้าอบรมความรู้และทักษะในการพยาบาลผู้ป่วยโรคไตรายเรื้อรัง ระยะต่างๆ จนถึงโรคไตระยะสุดท้ายที่ ได้รับการบำบัดทดแทนโดยวิธีการฟอกเลือดด้วยเครื่องไตเทียม

๒.๑.๓. เพื่อให้ผู้เข้าอบรมสามารถประเมินปัญหา ป้องกันและจัดการกับความเสี่ยง ต่างๆ ที่อาจเกิดขึ้นกับผู้ป่วยมีทักษะในการให้การพยาบาลและการบำบัดทดแทนโดยวิธีการฟอกเลือดด้วยเครื่องไตเทียม

๒.๑.๔. เพื่อให้ผู้เข้าอบรมสามารถใช้อุปกรณ์หรือเทคโนโลยีขั้นสูงที่เกี่ยวข้องได้อย่างถูกต้องปลอดภัย

๒.๑.๕. เพื่อให้ผู้เข้าอบรมสามารถประสานการทำงานกับทีมสุขภาพ และบุคคลที่เกี่ยวข้องเพื่อให้ผู้ป่วยโรคไตได้รับการรักษาพยาบาลอย่างต่อเนื่อง

๒.๑.๖. เพื่อให้ผู้เข้าอบรมสามารถใช้หลักฐานเชิงประจำในการพัฒนาคุณภาพการพยาบาลผู้ป่วยโรคไตรายระยะสุดท้ายได้

๒.๒.เนื้อหา

Dialysis Policy in Thailand

วันที่ ๓๐ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๕๐ คณะกรรมการรัฐมนตรีของรัฐบาล พลเอกสุรยุทธ์ จุลานนท์ ได้อนุมัติให้สำนักงานประกันสุขภาพแห่งชาติ (สปสช.) ให้การรักษาผู้ป่วยโรคไตเรื้อรังระยะสุดท้ายทุกคนที่เป็นพลเมืองไทยและไม่มีสิทธิรักษาอย่างอื่น ให้ได้รับการรักษาโดยวิธีบำบัดทดแทนทุกคน ซึ่งมี ๓ วิธีดังนี้

๑. การปลูกต่ายไต (Kidney Transplantation) ในโรงพยาบาลของรัฐที่เป็นสมาชิกของศูนย์รับบริจาคอวัยวะ สภากาชาดไทย

๒. การล้างไตทางหน้าท้องอย่างต่อเนื่อง (Continuous Ambulatory Peritoneal Dialysis: CAPD) ผู้ป่วยที่ไม่มีข้อห้ามสมญรรณ และสัมพัทธ์ในการล้างไตทางหน้าท้องต้องล้างไตทางหน้าท้องก่อน โดยไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายใดๆ และเปลี่ยนเป็นรักษาแบบอื่นในภายหลัง หรือเมื่อไม่สามารถล้างไตทางหน้าท้องได้ เพราะการรักษาแบบนี้ไม่ต้องใช้อุปกรณ์และบุคคลカラกรามมากผู้ป่วยสามารถดูแลตนเองได้ที่บ้าน ไม่ต้องเดินทางมาก

๓. การฟอกเลือดด้วยเครื่องไตเทียม (Hemodialysis) ผู้ป่วยที่ไม่สามารถล้างไตทางหน้าท้องได้ จะได้รับการฟอกเลือดด้วยเครื่องไตเทียม โดยสำนักงานประกันสุขภาพแห่งชาติออกค่าใช้จ่ายให้ทั้งหมด

การรักษาทั้งหมดเริ่มในวันที่ ๑ มกราคม พ.ศ. ๒๕๕๑ ผู้ป่วยที่ฟอกเลือดด้วยเครื่องไตเทียมอยู่เดิม สำนักงานประกันสุขภาพแห่งชาติได้ช่วยเหลือให้ผู้ป่วยร่วมจ่าย ครั้งละ ๕๐๐ บาท จนถึงวันที่ ๑ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๕๕ จึงยกเลิกการร่วมจ่าย และวันที่ ๑ ตุลาคม พ.ศ.๒๕๕๓ เริ่มให้ยกกระตุนเม็ดเลือดแดงสำหรับผู้ป่วย ฟอกเลือดด้วยเครื่องไตเทียมรายใหม่ทุกราย

ประวัติความเป็นมาของการบำบัดทดแทนไตในประเทศไทย

ศาสตราจารย์นายแพทย์รัจิต บุรี โรงพยาบาลศิริราชได้นำเครื่องไตเทียมแบบ Sheggs Leonards ซึ่งเป็น Parallel flow dialyzer มาใช้ครั้งแรกในปี พ.ศ. ๒๕๐๕ เพื่อรักษาผู้ป่วยไตวายเฉียบพลัน ต่อมาเกี่ยวกับรักษาผู้ป่วยโรคไตเรื้อรังระยะสุดท้าย การปลูกถ่ายไตเริ่มครั้งแรกที่โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๑๕ และโรงพยาบาลศิริราชเริ่มอีก ๖ เดือนต่อมา

การรักษาโดยการล้างไตทางหน้าท้องเริ่มในผู้ป่วยตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๔๘๙ รักษาผู้ป่วยไตวายเฉียบพลัน แต่อุปสรรคสำคัญคือ สายล้างไตทางหน้าท้อง (Peritoneal Dialysis Catheter) ไม่สามารถทิ้งไว้ในช่องท้องได้นาน ต้องเจาะช่องท้องบ่อยๆ ทำให้เกิดภาวะแทรกซ้อนมากและรักษาไม่ได้นาน ต่อมาได้คิดค้นสายช่องท้องที่ทำด้วยซิลิโคน เช่น Tenckhoff's catheter ซึ่งทำให้สายช่องท้องอยู่ได้นาน และคิดค้นการใส่น้ำยาในถุงพลาสติกที่ปลอดภัยและอยู่ได้นาน พัฒนาระบบการปิดเปิดน้ำยาจนปลอดภัย ทำให้เกิดการติดเชื้อในช่องท้องลดลง

ศาสตราจารย์แพทย์หญิงสุนาลี นิมนานนิตย์ คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาลได้เริ่มรักษาแบบล้างไตทางหน้าท้องอย่างต่อเนื่อง (Continuous Ambulatory Peritoneal Dialysis) ครั้งแรกในประเทศไทย ปี พ.ศ. ๒๕๒๕ โดยใช้ขาดแก้วและต่อมามีใช้ถุงพิเศษ ขณะนี้ท้าโลกลใช้น้ำยามาตรฐานที่มีอยู่ ๒ บริษัทเท่านั้น ผลการรักษาและอัตราการรอดชีวิตดีใกล้เคียงกับการฟอกเลือดด้วยเครื่องไตเทียม (Hemodialysis) แต่อัตราของ การรอดชีวิตจะต่ำกว่าการฟอกเลือดด้วยเครื่องไตเทียม

การรักษาโดยการบำบัดทดแทนมีค่าใช้จ่ายสูงมากทุกวิธี การฟอกเลือดด้วยเครื่องไตเทียมประมาณ ๒๐,๐๐๐-๓๐,๐๐๐ บาทต่อเดือน การล้างไตทางหน้าท้องควรต้องใช้น้ำยาถุงละ ๒ ลิตร วันละ ๕ ถุง ค่าใช้จ่ายส่วนใหญ่คือค่าน้ำยาล้างไต และการส่งน้ำยาถึงบ้านผู้ป่วยเพราหนักและเสียค่าขนส่งมาก สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติจึงบริหารโดยให้องค์การเภสัชกรรมเป็นผู้ซื้อน้ำยาและจัดส่งตรงถึงบ้านผู้ป่วยโดย บริษัทไพรินซ์ไทย ส่งทั่วประเทศและมีการควบคุมคุณภาพโดยองค์การเภสัชกรรม โดยวิธีนี้ค่า�้ำยาล้างทางช่องท้องและค่าขนส่งถูกลง มีคุณภาพ และสามารถควบคุมได้

สถานการณ์ปัจจุบันของการบำบัดทดแทนไตในประเทศไทย ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๕๐ สมาคมโรคไตแห่งประเทศไทยได้จัดการลงทบทวนผู้ป่วยโรคไตเรื้อรังระยะสุดท้ายที่รับการบำบัดทดแทนไตทั่วประเทศ ขณะนี้ได้รวบรวมข้อมูลถึงปลายปี พ.ศ. ๒๕๕๗ ดังต่อไปนี้

ความชุกของผู้ป่วยทั้งหมด ในปี พ.ศ. ๒๕๕๑ พบ ๓๓๔๗ ราย หรือ ๕๒๘๔ รายต่อ ล้านประชากร ต่อมามาในปี พ.ศ. ๒๕๕๗ พบ ๗๘๐๔ ราย หรือ ๑๖๘.๔ รายต่อล้านประชากร โดยพบว่าเพิ่มมากกว่า ๒ เท่า โดยจำแนกรายละเอียดของการเพิ่มนี้ดังนี้

๑. การฟอกเลือดด้วยเครื่องไตเทียมในปี พ.ศ. ๒๕๕๑ พบ ๒๖,๔๓๘ ราย หรือ ๔๗๗.๑ รายต่อล้านประชากร ต่อมามาในปี พ.ศ. ๒๕๕๗ พบ ๔๙,๗๑๗ ราย หรือ ๗๖๓.๗ รายต่อล้านประชากร โดยพบว่า เครื่องฟอกเลือดด้วยเครื่องไตเทียมในปี พ.ศ. ๒๕๕๑ มีจำนวน ๓,๗๒๗ เครื่อง ต่อมามาในปี พ.ศ. ๒๕๕๗ มีจำนวน ๕,๓๕๙ เครื่อง

๒. การล้างไตทางหน้าท้องอย่างต่อเนื่องในปี พ.ศ. ๒๕๕๑ พบ ๒,๗๖๐ ราย หรือ ๔๓.๕ รายต่อล้านประชากร ต่อมามาในปี พ.ศ. ๒๕๕๗ พบ ๒๑,๔๐๒ ราย หรือ ๓,๒๔๘ รายต่อล้านประชากร โดยมีอัตราเพิ่มขึ้นประมาณ ๘ เท่า

๓. การปลูกถ่ายไตในปี พ.ศ. ๒๕๕๑ พบร ๔,๒๘๙ ราย หรือ ๖๗.๗ รายต่อล้านประชากรต่อมาในปี พ.ศ. ๒๕๕๗ พบร ๖,๙๐๓ ราย หรือ ๑,๐๖๓ รายต่อล้านประชากร

สรุปในปี พ.ศ. ๒๕๕๗ พบความชุกของการบำบัดทดแทนไตในแต่ละภาคของประเทศไทย มีดังแสดงในตารางที่ ๑ จะเห็นได้ว่า การฟอกเลือดด้วยเครื่องไตเทียมมีความชุกที่แตกต่างกันในแต่ละพื้นที่มาก ขณะที่การล้างไตทางหน้าท้องอย่างต่อเนื่องมีความแตกต่างน้อยกว่า ผู้ป่วยเข้าถึงการรักษาได้ใกล้เคียงกันในทุกภาค การรักษาทั้งสองอย่างจะช่วยเสริมกัน ผู้ป่วยที่ทำการฟอกเลือดด้วยเครื่องไตเทียมที่จ่ายเงินเอง มีร้อยละ ๒๔.๘ ในปี พ.ศ. ๒๕๕๑ ลดลงเหลือร้อยละ ๗๗.๕ ในปี พ.ศ. ๒๕๕๗ ขณะที่จ่ายโดยสำนักงานประกันสุขภาพแห่งชาติ มีร้อยละ ๓๓.๕ ในปี พ.ศ. ๒๕๕๑ และเพิ่มเป็นร้อยละ ๗๕.๕ ในปี พ.ศ. ๒๕๕๗ และจำนวนผู้ป่วยใหม่ที่เข้ามารับการบำบัดทดแทนไตในปี พ.ศ. ๒๕๕๑ เปรียบเทียบปี พ.ศ. ๒๕๕๗ แสดงในตารางที่ ๒

ตารางที่ ๑ ความชุกของการบำบัดทดแทนไตในแต่ละภาคของประเทศไทยใน พ.ศ.๒๕๕๗

	Hemodialysis (pmp)	Peritonealdialysis (pmp)
กรุงเทพและปริมณฑล	๑๖๖.๒	๒๙๐.๖
ภาคกลาง	๕๕๗.๔	๒๖๕.๗
ภาคตะวันตก	๕๓๗.๗	๓๓๗.๑
ภาคตะวันออก	๗๖๗.๐	๔๖๕.๙
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	๕๗๔.๒	๒๘๕.๙
ภาคใต้	๔๗๐.๙	๓๐๑.๕
ภาคเหนือ	๑๐๔๖.๗	๔๔๙.๖
รวม	๗๖๓.๗	๓๒๙.๙

กรุงเทพและปริมณฑล	๑๖๖.๒	๒๙๐.๖
ภาคกลาง	๕๕๗.๔	๒๖๕.๗
ภาคตะวันตก	๕๓๗.๗	๓๓๗.๑
ภาคตะวันออก	๗๖๗.๐	๔๖๕.๙
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	๕๗๔.๒	๒๘๕.๙
ภาคใต้	๔๗๐.๙	๓๐๑.๕
ภาคเหนือ	๑๐๔๖.๗	๔๔๙.๖
รวม	๗๖๓.๗	๓๒๙.๙

*pmp : Patient per million population

ตารางที่ ๒ จำนวนผู้ป่วยใหม่ที่เข้ามารับบริการการบำบัดทดแทนไตในปี พ.ศ. ๒๕๕๑ เปรียบเทียบปี พ.ศ. ๒๕๕๗

	พ.ศ. ๒๕๕๑	พ.ศ. ๒๕๕๗
การฟอกเลือดด้วยเครื่องไตเทียม	๔๙๘๘ (๗๓.๗๙ pmp)	๙๔๗๗ (๑๕๑.๒๖ pmp)
การล้างไตทางช่องท้อง	๓๖๓๐ (๒๐.๘๘ pmp)	๙๕๖๔ (๑๓.๕๖ pmp)
การผ่าตัดปลูกถ่ายไต	๓๔๑ (๕.๕๐ pmp)	๕๕๑ (๘.๔๖ pmp)
รวม	๖๓๖๐ (๑๐๐.๓๕ pmp)	๑๔๙๖๓ (๒๗๑ pmp)
หน่วยฟอกเลือดด้วยเครื่องไตเทียม	๔๒๘	๖๒๖
หน่วยล้างไตทางช่องท้อง	๑๐๕	๒๑๔

ข้อมูลปัจจุบันในปี พ.ศ. ๒๕๖๐ จากสำนักงานประกันสุขภาพแห่งชาติ

จำนวนผู้ป่วยโรคไตเรื้อรังระยะสุดท้ายที่เข้ารับบริการการบำบัดทดแทนในระบบประกันสุขภาพแห่งชาติระหว่างปี พ.ศ. ๒๕๕๑-๒๕๖๐ โดยไม่รวมผู้ป่วยข้าราชการ พนักงานรัฐวิสาหกิจที่เบิกเงินจากกรมบัญชีกลาง ผู้ป่วยที่เบิกจากกองทุนประกันสังคมและจ่ายเงินเองบางส่วนแสดงในตารางที่ ๓ โดยมีงบประมาณปี พ.ศ. ๒๕๕๘ สำหรับการบำบัดทดแทนโดยระบบประกันสุขภาพแห่งชาติ สำหรับการรักษาบำบัดทดแทนจำนวน ๔๔,๗๑๑ ราย เป็นจำนวนเงิน ๖,๓๗๙,๐๙๙,๐๐๐ บาท

ตารางที่ ๓ จำนวนผู้ป่วยโรคไตเรื้อรังระยะสุดท้ายที่เข้ารับบริการการบำบัดทดแทนในระบบประกันสุขภาพแห่งชาติระหว่างปี พ.ศ. ๒๕๕๑-๒๕๖๐

การบำบัดทดแทน	จำนวนผู้ป่วยสะสม (ราย)	มีชีวิตอยู่ในปี พ.ศ. ๒๕๖๐ (ราย)
ฟอกเลือดด้วยเครื่องไตเทียม	๓๗,๓๗๑	๗๕,๓๗๑
ล้างไตทางช่องท้อง	๕๓,๖๙๓	๑๖,๑๔๘
ผ่าตัดปลูกถ่ายไต	๑,๒๖๒	๑,๓๓๔
ผ่าตัดปลูกถ่ายไตที่ได้รับยากด ภยคัมกัน	๒,๑๗๙	๑,๔๐๗

ประกาศสำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติในปี พ.ศ. ๒๕๕๘ ข้อที่ ๔ ให้กำหนดเงื่อนไขดังต่อไปนี้ เป็นข้อบังคับที่เรียกว่า "ข้อบังคับการบริการฟอกเลือดด้วยเครื่องไตเทียม"

๑. ข้อบังคับนี้เป็นการเปลี่ยนการล้างไตทางหน้าท้องอย่างต่อเนื่องเป็นการฟอกเลือดด้วยเครื่องไตเทียม ไม่เกิน ๓ เดือน หลังรักษาแล้วสามารถทำการล้างไตทางหน้าท้องต่อได้และผู้ป่วยรับสิทธิโดยไม่ต้องร่วมจ่าย ได้แก่

- ก. มีการอักเสบของช่องท้องที่รักษาแล้วไม่ดีขึ้น
- ข. มีการอักเสบของช่องท้องจากเชื้อรา
- ค. มีการอักเสบประจำของแผลหน้าท้องที่วางแผนสาย
- ง. มีการอักเสบของสายต่อของท่อในช่องท้อง
- จ. มีการอักเสบติดเชื้อภายในช่องท้อง
- ฉ. ได้รับการผ่าตัดอวัยวะในช่องท้อง

๒. ข้อบังคับนี้เป็นการเปลี่ยนการล้างไตทางหน้าท้องอย่างต่อเนื่องเป็นการฟอกเลือดด้วยเครื่องไตเทียม และหลังเปลี่ยนเป็นการฟอกเลือดด้วยเครื่องไตเทียม ผู้ป่วยรับสิทธิไม่ต้องร่วมจ่าย ได้แก่

ก. น้ำยารั่วออกจากการซ่องท้องประจำไม่สามารถทำการล้างไตทางหน้าท้องอย่างต่อเนื่องเยื่อบุช่องท้อง เป็นพังผืดไม่สามารถทำการล้างไตทางหน้าท้องอย่างต่อเนื่องภาวะซึมเศร้าอย่างรุนแรงไม่สามารถทำการล้างไตทางหน้าท้องอย่างต่อเนื่องเองได้

- ข. เยื่อบุช่องท้องเป็นพังผืดไม่สามารถทำการล้างไตทางหน้าท้องอย่างต่อเนื่อง
- ค. ภาวะซึมเศร้าอย่างรุนแรงไม่สามารถทำการล้างไตทางหน้าท้องอย่างต่อเนื่อง

๓. ข้อห้ามสัมพัทธ์ของการทำการล้างไถทางหน้าท้องอย่างต่อเนื่องทำให้ผู้ป่วย มีสิทธิฟอกเลือดด้วยเครื่องไตเทียมได้ โดยไม่ต้องร่วมร่ายและเมื่อข้อห้ามสัมพัทธ์ดังกล่าวสิ้นสุดลงผู้ป่วยต้องเปลี่ยนเป็นการล้างไถทางหน้าท้องอย่างต่อเนื่องจึงจะได้รับสิทธิได้แก่

ก. มีสิ่งแปรเปลี่ยนในช่องท้องมาก่อน เช่น ไส้หลอดเลือดเทียมในช่องท้อง เป็นต้น

ข. มีไส้เลื่อนที่ยังไม่แก้ไข หรือมีของทางติดต่อระหว่างช่องท้องกับวัยรุ่นนอก

ค. อ้วนมาก โดยมีดัชนีมวลกายมากกว่า ๓๕ กก/ตรม.

ง. มีภาวะการอักเสบของลำไส้บ่อยๆ

จ. มีการผ่าตัดนำกระเพาะหรือลำไส้ออกมาทางหน้าท้อง

ฉ. ผู้ป่วยไม่สามารถช่วยเหลือตัวเองในการทำการล้างไถทางหน้าท้องอย่างต่อเนื่องได้

๔. ข้อห้ามสมบูรณ์ของการทำการล้างไถทางหน้าท้องอย่างต่อเนื่อง ทำให้ผู้ป่วยมีสิทธิฟอกเลือดด้วยเครื่องไตเทียมได้แต่ไม่ต้องร่วมร่าย ได้แก่

ก.มีรอยโรคบริเวณหน้าท้องที่ไม่สามารถตรวจสายได้

ข. มีพังผืดภายในช่องท้อง ไม่สามารถตรวจสายได้

ค.มีสภาพจิตบกพร่องอย่างรุนแรง ซึ่งอาจกระทบต่อการรักษาด้วยการล้างหน้าท้องอย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้สมาคมโรคแห่งประเทศไทยได้ให้ความเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับการพิจารณาหลักเกณฑ์ข้อบ่งชี้และข้อห้ามของการล้างไถผ่านทางช่องอย่างต่อเนื่องในบางประเดิมให้ชัดเจนขึ้นดังนี้

๑.ผู้ป่วยที่มีสติปัญญาบกพร่อง (mental retardation) จัดเป็นผู้ป่วยที่มีสภาพจิตบกพร่องรุนแรงซึ่งอาจมีผลกระทบต่อการรักษาด้วยการล้างไถทางหน้าท้องอย่างต่อเนื่องเป็นข้อห้ามสมบูรณ์สำหรับการล้างไถทางหน้าท้องอย่างต่อเนื่อง

๒.ภาวะพังผืดในช่องท้องที่เป็นข้อห้ามสมบูรณ์ มีรายละเอียดหรือระดับความรุนแรงเมื่อพิจารณาต้องมีหลักฐานทางการแพทย์บ่งบอกชัดเจนว่ามี พังผืดในเยื่อบุช่องท้องหรือ ลำไส้ติดกัน ซึ่งอาจทราบได้จากการตรวจพังผืด คอมพิวเตอร์ของช่องท้อง หรือการส่องกล้องทางช่องท้อง (laparoscopic examination) หรือ การผ่าตัดทางสาย Tenckhoff's Catheter แล้วประสบปัญหา

๓.ภาวะเยื่อบุในช่องท้องร้าว (pleuro peritoneal leak) ถือเป็นข้อห้ามของการล้างไถทางช่องท้องอย่างต่อเนื่อง

๔.ภาวะรอยโรคบริเวณผิวหนังหน้าท้องที่ไม่สามารถตรวจสายได้ หมายถึงรอยโรคที่เป็นภารในบริเวณผิวหนังที่จะทำการผ่าตัดทางสาย Tenckhoff's Catheter ได้แก่ แนวกลางท้อง (paramedian) และผิวหนังบริเวณที่จะวางสายล้างไถทางช่องท้อง (exit site) ซึ่งรอยโรคดังกล่าวจะเป็นอุปสรรคต่อการหายของแผลหรือเสี่ยงต่อการติดเชื้อ โดยอ้างตามหนังสือที่สหพ.๔๗/๒๕๕๒ ลงวันที่ ๑๓ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๕๒

ข้อมูลอัตราอุดชีวิตของการล้างไถทางช่องท้องอย่างต่อเนื่องจากสำนักงานประกันสุขภาพแห่งชาติ

นายแพทย์ชัย ศรีวนิ รองเลขานุการสำนักงานประกันสุขภาพแห่งชาติ ได้ให้ข้อมูลผลการรักษาของสำนักงานประกันสุขภาพแห่งชาติ เปรียบเทียบอัตราอุดชีวิตใน ๑ ปี ระหว่างการล้างไถทางช่องท้องอย่างต่อเนื่องและฟอกเลือดด้วยเครื่องไตเทียมตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๕๒ – พ.ศ. ๒๕๕๙ ในหน่วยบริการ ๕๘๐ หน่วยที่รับการรักษาไม่นับรวมผู้ป่วยที่รักษาต่อเนื่องน้อยกว่า ๙๐ วัน แสดงในตารางที่ ๔

ตารางที่ ๔ อัตราอุดซึ่วิตใน ๑ ปีระหว่างการล้างไตทางช่องท้องอย่างต่อเนื่องและฟอกเลือดด้วยเครื่องไตเทียมตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๕๒-๒๕๕๙ จากสำนักงานประกันสุขภาพแห่งชาติ

	Peritoneal dialysis	Hemodialysis
อายุ น้อยกว่า ๖๐ ปี	๙๙.๔%	๙๑.๖%
อายุ มากกว่า ๖๐ ปี	๗๗.๕%	๘๕.๕%

อัตราการติดเชื้อกายในช่องท้องของการล้างไตทางช่องท้องจากสำนักงานประกันสุขภาพแห่งชาติ รองศาสตราจารย์แพทย์หญิง สิริภา ช้างศรีกุลชัย โรงพยาบาลศูนย์การแพทย์สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี พบว่า อัตราการติดเชื้อในการล้างไตทางหน้าท้องอย่างต่อเนื่อง ปี พ.ศ. ๒๕๕๙ พบ ๒๘.๒ เดือน/ครึ่ง และในปี พ.ศ. ๒๕๕๙ พบ ๓๑.๒ เดือน/ครึ่ง

ข้อดี ข้อด้อย โอกาสและอุปสรรคของ CAPD First Policy (SWOT analysis) ข้อดีของ CAPD First Policy

การล้างไตทางหน้าท้องอย่างต่อเนื่องใช้อุปกรณ์น้อย บุคลากรน้อย สถานที่น้อยวิธีการง่ายกว่า และใช้เวลา กับผู้ป่วยน้อยกว่า ทำได้เองที่บ้านไม่ต้องเสียค่าเสียเวลาฟอกเลือดกับเครื่องไตเทียม บริหารงบประมาณได้ง่าย เพราะควบคุมได้ง่าย มีหน่วยบริการน้อยกว่า แต่ละหน่วยเพิ่มจำนวนผู้ป่วยได้มากกว่า และรวดเร็วกว่า ด้านผู้ป่วยมีการทำงานของไต (residual renal function) เสื่อมข้ากจากการฟอกเลือดด้วยเครื่องไตเทียม รับประทานอาหารได้หลากหลาย รับประทานผักและผลไม้ได้ ระดับโพแทสเซียมในเลือดส่วนใหญ่ไม่สูง ผู้ป่วย มีเวลาทำบ้าบัดดหแทนทางติดได้นาน พยาบาลได้สะสมประสบการณ์การดูแลผู้ป่วยล้างช่องท้อง ทำวิจัย และ การรักษาให้ดียิ่งขึ้น

ข้อด้อยของ CAPD First Policy

ผู้ป่วยที่ไม่ยอมทำการล้างไตทางหน้าท้องอย่างต่อเนื่องต้องออกค่าใช้จ่ายในเลือดด้วยเครื่องไตเทียม เอง รู้สึกเดือดร้อนและไม่ได้รับความเป็นธรรม 医疗 ในระบบการล้างไตทางหน้าท้องอย่างต่อเนื่องของรัฐไม่มี ลิขิตในการพิจารณาของตนเอง ผู้ป่วยเข้าถึงบริการของสำนักงานประกันสุขภาพแห่งชาติทำให้ได้รับการรักษา ล่าช้า มีโรคแทรกซ้อนและอาจเสียชีวิตก่อน ผู้ป่วยที่สูงอายุ พิการ เปลี่ยนน้ำยาเองไม่ได้ ต้องให้ญาติทำให้ ญาติต้องเสียเวลาและเสียโอกาสในผู้ป่วยกลัวไม่กล้ารับภาระดูแลตนเองที่บ้าน การมีน้ำยาอยู่ในช่องท้อง ๒ ลิตร เวลาทำให้รู้ปร่างดูไม่สวยงาม อีกด้วย เสียบุคลิกภาพ และปวดหลัง

โอกาสของ CAPD First Policy

แพทย์และบุคลากรทางการแพทย์ของประเทศไทยได้สะสมประสบการณ์การล้างไตทางหน้าท้องอย่าง ต่อเนื่อง ทำให้ผลการรักษาได้ผลดีทั้งเครื่องและแพทย์ ให้มีเวลาพัฒนาหน่วยไตเทียม พัฒนาทีมแพทย์ และพยาบาลไตเทียม ให้มีจำนวนเพียงพอ และมีคุณภาพ สามารถจัดเตรียมงบประมาณให้เพียงพอ กับจำนวนผู้ป่วยที่เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว เป็นโอกาสให้พัฒนาการปลูกถ่ายไต การบริจาคอวัยวะ ฝึกอบรมศัลยแพทย์ และอายุแพทย์ปัจจุบันถ่ายไต ฝึกอบรมศัลยแพทย์ตลอดเดือน เพื่อการทำและซ้อมแข่ง

ตลอดเดือน...

หลอดเลือดที่ใช้ในการฟอกเลือดด้วยเครื่องไตเทียม ระยะยาวโครงการล้างไตทางหน้าท้องอย่างต่อเนื่องเป็นสุดยอดของการส่งเสริมให้ผู้ป่วยดูแลและครอบครัวที่บ้าน เช่น การวัดความดันโลหิตเอง ตัววัดปริมาตรปัสสาวะ ถุงแลเรื่องอาหาร เจ้าปลายนิวหารดับน้ำตาลในเลือด และรู้จักระงการติดเชื้อ เป็นต้น

อุปสรรคของ CAPD First Policy

ผู้ป่วยและสังคมมีคติต่อการล้างไตทางหน้าท้องอย่างต่อเนื่อง มีความกลัวไม่ต้องการดูแลตนเอง ต้องการใช้บริการทางการแพทย์ ปัจจุบันมีจำนวนผู้ป่วยเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วทำให้ขาดแคลนพยาบาลที่ดูแล การล้างไตทางหน้าท้องอย่างต่อเนื่องขาดแคลนเจ้าหน้าที่ที่ช่วยดูแลผู้ป่วยที่บ้าน บุคลากรทางการแพทย์ที่ดูแล ผู้ป่วยไม่ได้รับสิทธิประโยชน์ และค่าตอบแทนที่เหมาะสม งบประมาณของรัฐอาจไม่เพียงพอที่จะการบำบัด ทดแทนให้ทุกวิธีอย่างทั่วถึงเท่าเทียมกัน เพราะขณะนี้มีผู้ป่วยมากเสี่ยค่าใช้จ่ายในการฟอกเลือดด้วยเครื่อง ไตเทียม และมีผู้ป่วยที่ทำการล้างไตทางหน้าท้องอย่างต่อเนื่องต่อไปไม่ได้ (technical failure) เพิ่มขึ้นจำนวน มากแต่มีหน่วยไตเทียมรองรับน้อย โดยเฉพาะในพื้นที่ห่างไกล และขาดแคลนพยาบาลไตเทียม อายุรแพทย์โรค ไตและศัลยแพทย์หลอดเลือดที่เป็นผู้ผ่าตัดและซ้อมแซมหลอดเลือดสำหรับการฟอกเลือดด้วยเครื่องไตเทียม

สรุปและข้อเสนอแนะ

ควรมีนโยบาย CAPD first Policy ต่อไป และเตรียมปรับปรุงสิ่งต่อไปนี้เพื่อให้ประชาชนทุกคนเข้าถึง การบำบัดทดแทนได้

๑. ฝึกอบรมพยาบาลที่ดูแลการล้างไตทางหน้าท้องเพิ่มขึ้นให้จำนวนเพียงพอเหมาะสมกับจำนวนผู้ป่วย และเพิ่มสิทธิประโยชน์ให้การขยายบริการไปยังสถานพยาบาลเอกชนช่วยเพิ่มการบริการให้มากขึ้น

๒. เนื่องจากการล้างไตทางหน้าท้องอย่างต่อเนื่องมีความล้มเหลวทางเทคนิคมากกว่าการรักษาแบบอื่น จึงควรเตรียมการฟอกเลือดด้วยเครื่องไตเทียม และการปลูกถ่ายไตเพื่อรับให้มากขึ้น

๓. การฟอกเลือดด้วยเครื่องไตเทียมต้องเพิ่มหน่วยไตเทียมในต่างจังหวัด ท้องถิ่นธุรกันดาร และบริการ การเดินทาง ต้องเพิ่มพยาบาลผู้เชี่ยวชาญไตเทียม ผู้ช่วยพยาบาลเจ้าหน้าที่ดูแลเครื่องไตเทียมและระบบน้ำ เพิ่มอายุรแพทย์โรคไตและศัลยแพทย์หลอดเลือดสำหรับผ่าตัดและแก้ไขหลอดเลือดเพื่อทำการฟอกเลือดด้วย เครื่องไตเทียม

๔. การปลูกถ่ายไตต้องประชาสัมพันธ์ขอบริจาคให้จากญาติและผู้ป่วยสมองตายเพิ่มขึ้น ฝึกอบรม ผู้ประสานงานการปลูกถ่ายอวัยวะ ศัลยแพทย์ และอายุรแพทย์ปลูกถ่ายไตเพิ่มขึ้น

๕. เตรียมงบประมาณให้เพียงพอหรือมีระบบร่วมจ่าย เพื่อบริการให้ทั่วถึง

การฟอกเลือดด้วยเครื่องไตเทียม (Hemodialysis Treatment)

เป็นการบำบัดทดแทนไตวิธีหนึ่ง โดยการนำเลือดจากหลอดเลือดที่เตรียมไว้แล้วออกจากร่างกายผ่าน ไม้ในตัวกรองเลือด เลือดที่ถูกกรองแล้วจะไหลกลับเข้าสู่ร่างกายทางหลอดเลือดอีกด้านหนึ่ง วิธีการนำเลือด เข้า-ออกทางหลอดเลือดนี้คล้ายกับการให้เลือดหรือให้น้ำเกลือทางหลอดเลือด

ข้อบ่งชี้สำหรับการฟอกเลือด

ผู้ป่วยโรคไตเรื้อรังที่มีสมรรถภาพติดคล่องจนเหลือการทำงานน้อยกว่าร้อยละ ๑๐ ซึ่งสามารถตรวจดู ค่าไนโตรเจนในเลือด (BUN) และตรวจคุณดับของเสียที่เรียกว่าครีอตินิน (Creatinine) เมื่อถึงระดับสุดท้าย ของโรคไตเรื้อรังผู้ป่วยมักมีผลตรวจ BUN มากกว่า ๑๐๐ มิลลิกรัมต่อเดซิลิตร หรือค่าครีอตินินสูงกว่า ๘-๑๐ มิลลิกรัมต่อเดซิลิตร ซึ่งเป็นอันตรายต่อผู้ป่วยอย่างมาก

ความสำเร็จ...

ความสำเร็จในการฟอกเลือดด้วยเครื่องไตเทียม

ความสำเร็จขึ้นกับปัจจัยหลายประการ เช่น ความสม่ำเสมอในการรักษา ความเข้มแข็งและสภาพร่างกายของผู้ป่วย ความร่วมมือในการรักษา การควบคุมอาหารและน้ำดื่มตามคำแนะนำของแพทย์ ภาวะแทรกซ้อนต่างๆ หากมีข้อสงสัยควรปรึกษาแพทย์

หลักการฟอกเลือดด้วยเครื่องไตเทียม

คือ การแลกเปลี่ยนของเสีย เกลือแร่ น้ำส่วนเกินในเลือดกับน้ำยาฟอกเลือด ผ่านทางตัวกรองเลือดที่จำลองเหมือนการกรองของเสียผ่านไต โดยทั่วไปทำครั้งละ ๕-๕ ชั่วโมง สัปดาห์ละ ๒-๓ ครั้ง

ประโยชน์ของการฟอกเลือดด้วยเครื่องไตเทียม

เมื่อเริ่มฟอกเลือด เครื่องไตเทียมจะทำหน้าที่ล้างของเสีย เกลือแร่ กรดและน้ำส่วนที่เกินออกจากร่างกายของผู้ป่วย ดังนั้นอาการอันเกี่ยวข้องกับระบบประสาท ได้แก่ มีนัง สับสน ไมรู้สติ กระตุก หรือ ขักรวมทั้งอาการของระบบทางเดินอาหาร ได้แก่ อาการคลื่นไส้ อาเจียน เปื้อนอาหารจะหายไป

๒.๓ ประโยชน์ที่ได้รับ

๒.๓.๑ ต่อตนเอง ได้ทบทวน เพิ่มพูนองค์ความรู้และทักษะ เตรียมความพร้อมในการเป็นพยาบาล การบำบัดทดแทนไต(การฟอกเลือดด้วยเครื่องไตเทียม)และได้ความรู้เกี่ยวกับนโยบายในเรื่องการบำบัดทดแทนไตของประเทศไทยในปัจจุบัน

๒.๓.๒ ต่อน่วยงาน สามารถนำองค์ความรู้นโยบายในเรื่องการบำบัดทดแทนไต ที่มีหลักฐานเชิงประจักษ์ รวมทั้งเทคโนโลยีที่มีการเปลี่ยนแปลงในปัจจุบัน มาปรับใช้ให้การพยาบาลผู้ป่วยได้อย่างปลอดภัย และมีคุณภาพ

๒.๓.๓ อื่น ๆ (ระบุ) สืบเนื่องจากสถานการณ์การระบาดของโรคโควิด-๑๙ การจัดการฝึกอบรมครั้งนี้ จึงจัดการฝึกอบรมภาคทฤษฎีเป็นรูปแบบออนไลน์ ทำให้ผู้เข้ารับการอบรมลดความเสี่ยงต่อการได้รับเชื้อโควิด-๑๙

ส่วนที่ ๓ ปัญหา/อุปสรรค

๓.๑ การปรับปรุง เนื่องจากขณะฝึกอบรมภาคทฤษฎี ได้มีการระบาดระลอกที่ ๔ ของเชื้อไวรัส โควิด-๑๙ เป็นวงกว้าง และยอดผู้ติดเชื้อสูงขึ้นเรื่อยๆ ส่งผลกระทบถึงการเรียนภาคทฤษฎีต้องปรับการเรียนการสอนเป็นออนไลน์ทั้งหมด แต่เนื่องด้วยทางหน่วยวิชาโรคติด ยังไม่เคยจัดการเรียนการสอนแบบออนไลน์ จึงทำให้เกิดปัญหาทางการเรียนขึ้นบ้างเล็กน้อย

๓.๒ การพัฒนา ในปัจจุบันได้มีการพัฒนาการบำบัดทดแทนไตไปมาก แต่ผู้ป่วยสิทธิ์ประกันสุขภาพทั่วหน้า ยังคงต้องเริ่มต้นการบำบัดทดแทนไตด้วยวิธีการล้างไตทางหน้าท้องอย่างต่อเนื่อง ไม่สามารถเลือกวิธีการบำบัดทดแทนไตวิธีอื่นได้ เช่น การฟอกเลือดด้วยเครื่องไตเทียม เป็นต้น จึงควรมีการพัฒนาเพิ่มจงประมาณการเบิกจ่ายเงินในทุกสิทธิ์ เพื่อให้ผู้ป่วยเลือกวิธีการบำบัดทดแทนไตด้วยตนเอง ได้เข้ารับการรักษาที่ดีที่สุด

ส่วนที่ ๔ ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะ

ในปัจจุบันประเทศไทยได้เข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ มีแนวโน้มผู้ป่วยโรคเรื้อรังที่อาจจะต้องได้รับการบำบัดทุกแห่งในจำนวนที่เพิ่มสูงขึ้น ดังนั้นเพื่อเป็นการลดภาระงานของบุคลากรทางการแพทย์ ภาคราชค่าใช้จ่ายของประเทศที่จะต้องเสียไปเพื่อรองรับการบำบัดทุกแห่งได้ควรมีการส่งเสริมให้ประชาชนที่เป็นกลุ่มเสี่ยงต่อการป่วยเป็นโรคไตวายเรื้อรัง ให้ได้รับความรู้ ความเข้าใจในการปฏิบัติตัวเพื่อป้องกันโรค

ลงชื่อ.....*นพ. พร.*.....(ผู้รายงาน)
 (นายธนพงษ์ พิมพ์ภิรมย์)
 พยาบาลวิชาชีพปฏิบัติการ

ส่วนที่ ๕ ความคิดเห็นของผู้บังคับบัญชา

ถือได้ว่า การเข้ารับการฝึกอบรมในครั้งนี้ เพื่อเพิ่มพูนความรู้ความเข้าใจนโยบายและระบบบริการสุขภาพที่เกี่ยวข้องกับการบำบัดทุกแห่ง และมีทักษะในการพยาบาลผู้ป่วยโรคไตวายเรื้อรังระยะต่างๆที่อาจเกิดขึ้นกับผู้ป่วย และมีทักษะในการให้การพยาบาลและการบำบัดทุกแห่งโดยการฟอกเลือดด้วยเครื่องไตเทียมอย่างมีประสิทธิภาพ

(นายเกรียงไกร พิมพ์ภิรมย์)
 ผู้อำนวยการโรงพยาบาลเรืองกรุงประชารักษ์